VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Talousarvioesitys 2019

Valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaosto 21.9.2018

Armi Liinamaa, valtiovarainministeriö, budjettiosasto

Budjettitalouden tulot 53,9 mrd. euroa
Budjettitalouden menot 55,3 mrd. euroa
Budjettitalouden tasapaino -1,4 mrd. euroa

Julkisen talouden näkymistä

- Hyvä suhdannetilanne sekä hallituksen päättämät sopeutustoimet ovat kohentaneet julkista taloutta.
- Julkisen talouden arvioidaan lähes tasapainottuvan vuonna 2019.
- Lähes kaikki hallituksen asettamat finanssipoliittiset tavoitteet tullaan saavuttamaan.
- Suhdannenousun siivittämänä hallituksen asettama tavoite velkasuhteen taittumisesta v. 2019 saavutetaan.
- Valtionhallinto ja paikallishallinto ovat kuitenkin edelleen alijäämäisiä ensi vuosikymmenen alussa, joten nimellisesti velkaantuminen jatkuu.
- Vuoteen 2019 asetetut sektorikohtaiset rahoitusasematavoitteet pitkälti saavutetaan kansantalousosaston ennusteen valossa.
- Väestön ikääntymisestä johtuen julkisessa taloudessa vallitsee pidemmällä aikavälillä merkittävä epätasapaino tulojen ja menojen välillä.

Valtionvelan kehitys

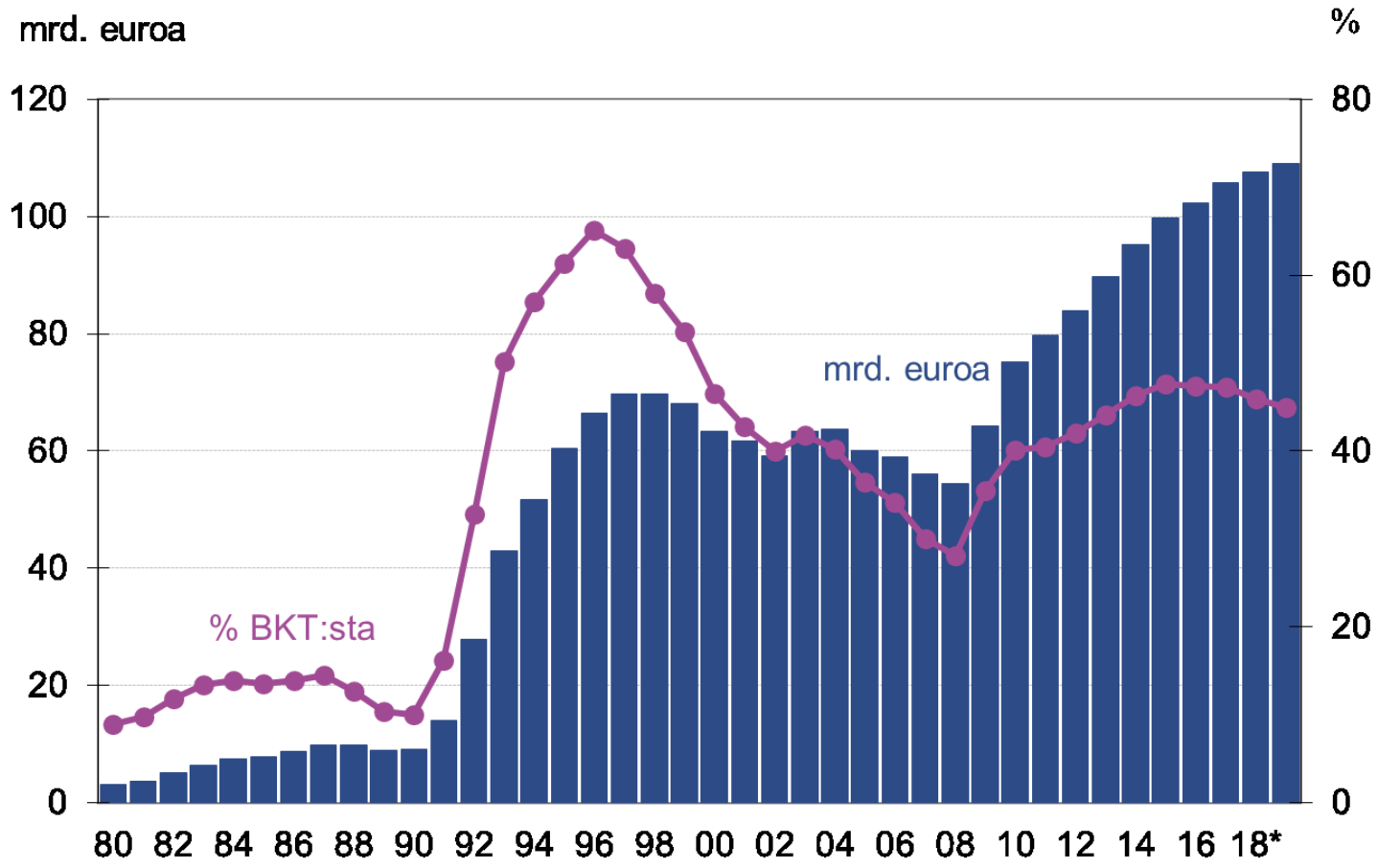

Ympäristöministeriön hallinnonala 2019

- Määrärahat 199,3 milj. euroa, joka on 15 milj. euroa enemmän kuin v. 2018.
- Määrärahan kasvu selittyy vesiensuojelun tehostamisohjelmalla (15 milj. €) sekä Hituran kaivoksen alueen kunnostustöiden rahoituksella (16,3 milj. €); toisaalta kärkihankerahoitus päättyy kuluvaan vuoteen
- Ympäristöhallinnon toimintamenojen osuus on 29 %, ympäristön ja luonnonsuojelun 59 % sekä yhdyskuntien, rakentamisen ja asumisen 12 %.
- Lisäksi valtion asuntorahastosta rahoitetaan pääosa asuntotuotantoon liittyvistä tuista (v. 2019 korkotuet ja avustukset n. 177,2 milj. €)
- Lisäksi öljysuojarahasto (avustuksia myönnetty v. 2017 noin 11,7 milj. e)

Asuntomarkkinoista

- Asuntoaloitukset edelleen korkealla tasolla: v. 2017 n. 45 000; v. 2018 n. 43 000; 2019 n. 40 000; korkeasuhdanne jatkuu (keskimääräinen asuntoaloitusmäärä 2000-luvulla 32 000 kpl/v)
- Myös ARA-tuotanto korkealla tasolla (noin 9 000/v)
- Valtion asuntorahaston korkotukivaltuudet kuluvan vuoden tasolla, 1,41 mrd. euroa
- Kääntöpuolena lisääntyneet rekrytointivaikeudet ja kustannusten nousupaine
- Seurattava tarkoin erityisesti ARA-kustannusten nousua (pk-seudulla vuosinousu 14,4 % kesäkuussa)

Kestävän kehityksen budjetointia laajennetaan

- Globaali kestävän kehityksen toimintaohjelma, Agenda2030, hyväksyttiin YK:n huippukokouksessa vuonna 2015.
- Valtioneuvoston selonteossa on linjattu kansallisen toimeenpanon kannalta keskeiset painopistealueet ja toimenpiteet, jotka parantavat kestävän kehityksen tilaa.
- Suomi on ensimmäisiä maita maailmassa, joka sisällyttää kestävän kehityksen osaksi valtion talousarvioehdotusta.
- Vuoden 2018 budjetissa aloitettua kestävän kehityksen budjetointia on kehitetty ja laajennettu vuoden 2019 talousarvioesityksessä.
- Vuoden 2019 talousarvioesitykseen sisältyy
  - kestävän kehityksen hallinnonalakohtaiset tarkastelut
  - Erillinen luku 6 yleisperusteluissa, joka keskittyy erityisesti Hiilineutraali ja resurssiviisas Suomi –painopisteeseen sekä määrärahojen että verojen osalta. Lisäksi tarkastelussa esitetään ympäristölle haitallisia tukia pohjautuen aiempiin tehtyihin selvityksiin.
  - Myös budjettikatsaukseen sisältyy oma luku kestävästä kehityksestä.

Hiilineutraali ja resurssiviisas Suomi

	2018 varsinainen talousarvio	2019 esitys
1.1 Käynnistetään energia- ja ilmastostrategian toimeenpano, 1.2 Valmistellaan ja toimeenpannaan keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma	626,2	509,1
1.3 Luodaan kestäviä biotalous- ja cleantech-ratkaisuja	728,1	681,0
1.4 Toimeenpannaan kiertotalouden tiekarttaa yhdessä eri toteuttajatahojen kanssa	2,0	2,0
1.5 Vauhditetaan kestäviä julkisia hankintoja valtionhallinnossa ja kunnissa	4,0	4,0
1.6 Tuetaan kestävän kehityksen innovaatioita	199,5	200,7
1.9 Edistetään hiilineutraaliutta ja resurssiviisautta globaalisti	228,1	296,6
Yhteensä	**1 ⎵ 787,9**	**1 ⎵ 693,4**